

یادداشت

اقتدار پلیس بیش از اختیار اوست

حسین فصیحی

سرقت از صندوق‌های اجارهای بانک‌ملی شعبه دانشگاه تهران آن هم به سبک فیلم‌های هالیوودی اتفاقی بود که ابعاد روانی آن، بیش از اموال سرقت شده افکار عمومی را تحت تأثیر قرار داد. از دست رفتن امنیت سپرده گذاری و احساس امنیت سارقان دو مقوله مهمی است که بیش از هر چیز روان جامعه را تحت تأثیر قرار داده است. امنیت سپرده یا امانتگذاری متوجه بانک‌ها می‌شود که بازنگری در قوانین و قرار دادهای موجود را ضرورت بخشیده‌است، چراکه در وضعیت موجود شعار معروف بانک ملی مبنی بر اینکه «هر کجا سخن از اعتماد است، نام بانک ملی ایران می‌درخشد» دیگر محلی از اعراب ندارد و بعید است اعتماد از دست رفته بازگردانده شود. موضوع دیگر در مورد احساس امنیت سارقان است که پیوست‌های بسیاری دارد. از جمله پیوست‌های آن مماشات دستگاه قضایی با این دسته مجرمان است. بی‌توجهی به موضوعاتی که منجر به بروز سرقت می‌شود، سبب شیوع آن و افزایش جمعیت کیفری در زندان‌ها می‌شود. افزایش جمعیت کیفری هم هزینه نگهداری از آنها را برای دستگاه قضا بالا برده است. از همین رو عمده افراد بازداشت شده خیلی زود به چرخه جرم باز می‌گردند. در مورد این پرونده هم اعضای اصلی این باند بعد از سرقت ۶۰۰ میلیون تومان از یک بانک در قائم شهر موفق شده‌بودند با مساعدت قوه قضائیه و سپردن وثیقه آزاد شوند و سرقت‌های بزرگ بعدی را رقم بزنند. در مورد این پرونده هم پلیس آن گونه که وعده داده بود در کم‌ترین زمان موفق شد اعضای شبکه سرقت را شناسایی و بازداشت کند. پلیس همواره از اقتدار لازم در کشف جرائم برخوردار بوده است، اما به میزانی که انتظار از پلیس برای برخورد با مجرمان بالا بوده، اختیار لازم برای برخورد با پیشگیری از وقوع جرم را نداشته است. در مورد این پرونده از ابتدا اعلام شده بود که پلیس در مورد پایین بودن امنیت بانک به مسئولانش هشدار داده بود. همچنین به بانک تذکر داده شده بود که سیستم هشدارش را به هشدار پلیس متصل کند که در این مورد هم کوتاهی شده‌بود، بنابراین روشن است تا زمانی که پلیس به عنوان تأمین کننده امنیت از اختصار لازم برای پیشگیری از جرم برخوردار نباشد، باید منتظر تحمیل شدن هزینه‌های بیشتر به جامعه باشیم، چرا که تجربه نشان داده است که عمده‌ترین دلیل موفقیت مجرمان استفاده از بی‌احتیاطی‌ها و منافذی است که آنها را به خواسته‌هایشان برساند.

مالباخته‌ها: از پلیس تشکر می‌کنم

یکی از مالباختگان پس از اعلام دستگیری سارقان از سوی شبکه‌های خبری و مجازی به خبرنگار «جوان» گفت: «من یکسال قبل این صندوق را برای نگهداری اموال و سرمایه‌ام اجاره کردم. آن روز مسئولان بانک به من گفتند راحت امنی را برای سرمایه و پس اندازم انتخاب کردم‌ام گفتند که خیال‌م راحت باشد. من خیر نداشتم که صندوق‌هایم هتارند و مسئولان بانک هم در این مورد صحبتی نکردند، اما فکر می‌کردم واقعاً صندوق امانات بانک محل امنی برای سرمایه من است. وقتی به من خیر دادند که صندوق‌ها سرقت شده است، شوکه شدم و الان هم که متوجه شدم مأموران پلیس سارقان را بازداشت‌کردند، وقتی به من خبر دادند که صندوق‌ها سرقت شده راه به دام انداخته‌اند، خیلی خوشحال شدم و از آنها تشکر می‌کنم.» وی ادامه داد: «امیدوارم مسئولان بانک هم مثل مأموران پلیس که خیلی‌زود سارقان را به دام انداختند آنها هم خیلی‌زود اموال ما را به ما بازگردانند تا نگرانی‌ام مابین برود. هر چند که بعید می‌دانم مسئولان بانک با این دقت و سرعتی که پلیس کارش را انجام داد، آنها هم با همین سرعت و دقت وظیفه خودشان را انجام دهند.»

پلیس به قولش عمل کرد

یکی دیگر از مالباختگان که ظهر دیروز باخبر شده‌بود، سارقان در دام پلیس گرفتار شدند، باتشکر از زحمات پلیس گفت: «وقتی به‌ما خبر دادند به صندوق‌های امانات بانک ملی دستبرد زده شده‌است، باورم نشد چون قبل از آن مسئولان بانک گفته بودند که محل نگهداری اموال ما امن است. پس از حادثه به بانک رفتم و اظهار نامه پر کردم و قرار بود ۵۰ درصد اموال ما تا شنبه به حساب ما واریز شود. همان روز من به اداره پلیس رفتم و تعدادی از فرماندهان پلیس به من و تعداد دیگری از مالباخته‌ها قول دادند که کمتر از یک هفته سارقان را دستگیر می‌کنند و اموال ما را بر می‌گردانند. آنها به ما مطمئن‌داندند و این اطمینان باعث شد ما کمتر استرس داشته باشیم و الان هم که فهمیدم پلیس سارقان را در کمتر از ۴۸ ساعت دستگیر کرده‌است، خیلی خوشحال شدم و از مأموران تشکر می‌کنم که محل نگهداری کردند و خیلی‌زود سارقان حرفه‌ای را به‌دام انداختند.» وی افزود: «امیدوارم حالا که سارقان دستگیر شده‌اند و پلیس وظیفه خود را به نحوه احسن انجام داده است، مسئولان بانک هم به وظیفه خود عمل کنند و تکلیف مالباخته‌ها را هر چه زودتر روشن کنند. الان تعدادی از افرادی که صندوق‌های اماناتشان مورد دستبرد سارقان قرار نگرفته است به خاطر اینکه به صندوق‌ها دسترسی نداشتند نگران هستند که امیدوارم تکلیف آنها هم زود مشخص و نگرانی‌های همه ما بر طرف شود.»

زنده باد پلیس ملی!

و فراری می‌شوند. در آن سرقت مأموران پلیس شهرستان محل حادثه در دستگیری آنها ناکام می‌مانند، اما مأموران پلیس آگاهی تهران سال ۱۴۰۰ متهمان را در تهران شناسایی می‌کنند و به دام می‌اندازند.

سرقت در مرخصی از زندان

پس از دستگیری، سارقان بانک همراه پرونده تحویل مقامات قضایی شهر محل حادثه می‌شوند و متهمان همگی راهی زندان می‌شوند، اما مدتی بعد متهم اصلی و برادرش با گذاشتن وثیقه از زندان آزاد می‌شوند. دو برادر پس از آزادی دوباره به تهران می‌آیند و این بار با تشکیل باند حرفه‌ای تصمیم به سرقت از صندوق امانات بانک می‌گیرند و نقشه خود را از بانک ملی شعبه دانشگاه عملی می‌کنند.

بررسی محل حادثه به صورت نامحسوس

اطلاعات پلیس نشان داد اعضای اصلی باند سرقت از صندوق امانات بانک ملی را سه برادر و یکی از بستگانش تشکیل داده‌اند. همچنین مشخص شد متهم اصلی و همسرش از مدتی قبل بانک ملی را به صورت نامحسوس تحت نظر داشته و حتی به بهانه افتتاح حساب یا اجاره صندوق امانات همراه همسرش به بانک هم رفت و آمد داشته است. مأموران در بررسی اسامی افرادی که صندوق امانات بانک را اجاره کرده‌بودند به نام زن جوانی رسیدند که مشابه نام و فامیلی همسر متهم اصلی بود، اما در یافتند که فرد اجاره کننده هیچ از تباط و نسبتی با همسر متهم اصلی ندارد و متهم با همدستانش در آن بانک صندوقی اجاره نکرده‌اند.

فرار به ترکیه

کار آگاهان پلیس آگاهی پس از شناسایی متهم اصلی برای دستگیری وی وارد عمل شدند، اما در بررسی‌ها دریافتند وی صبح روز دوشنبه ۱۶ خرداد، ساعتی قبل از اعلام خبر سرقت صندوق‌های امانات مردمی از سوی بانک به پلیس، همراه یکی از برادرانش و همسر و دو فرزندش با مقداری از اموال سرقتی به کشور ترکیه گریخته است.

از سوی دیگر مشخص شد متهم اصلی بخشی از اموال سرقتی را به همدستانش به عنوان دستمزد داده است و بخشی زیادی از آن راهم در اختیار برادرش قرار داده است تا پس از جاسازی و تبدیل به شمش طلا در فرصت مناسب از کشور خارج کنند.

دستگیری قبل از فرار به یونان

در حالی که تحقیقات پلیسی حکایت از آن داشت متهمان اصلی قصد دارند به زودی از مرز ترکیه به کشور یونان یا یکی از کشورهای اروپایی فرار کنند، مأموران برای دستگیری آنها با همکاری پلیس اینترنتل فراجا تحقیقات گسترده‌ای را آغاز کردند و با اعلام قرمز اسامی متهمان به پلیس کشور ترکیه موفق شدند، متهمان را قبل از خروج از کشور ترکیه به کشور دیگری در شهر استانبول شناسایی و بازداشت کنند.

دستگیری یکایک اعضای باند

پس از دستگیری متهمان اصلی، مأموران پلیس اعضای دیگر این باند را که ۰ نفر بودند در چند عملیات جداگانه در تهران و یکی از شهرهای شمالی کشور بک به یک شناسایی و دستگیر کردند. مأموران در خانه یکی از سه برادر بخش زیادی از اموال سرقتی را کشف و به پلیس آگاهی منتقل کردند.

مات و میهوت!

ظاهر دیروز متهمان که در چند عملیات جداگانه از سوی پلیس پایتخت دستگیر شده‌بودند، به پلیس آگاهی منتقل شدند. ۱۰ متهم دستبندو پا بند در چنگال پلیس گرفتار شده‌بودند و سه متهم دیگر هم قرار است به زودی از کشور ترکیه به ایران منتقل شده و مورد بازجویی قرار گیرند. متهمان که با نقشه‌ای حساب شده و با کارگردانی ماهر و طراحی ویژه‌ای دست به سرقت زده بودند، هرگز فکر نمی‌کردند در چنگال مأموران تیزبین و مقتدر پلیس گرفتار شوند، اما تازه متوجه شدند حتی اگر سابقه دار باشند و با تجربه و خلاقکار خیره در کمترین زمان زمینگیری می‌شوند و هیمنه پوشالی‌شان در برابر چشمان مردم به‌نمایش گذاشته می‌شود.

سارقان حرفه‌ای با رنگ‌های پریده و دست و پای لران مات و میهوت به دیوار تکیه زده بودند و به عاقبت کار خود می‌اندیشند و اینکه چطور به این سرعت و دقت به دام افتادند و به آخر خط رسیدند.

عکس سلفی با اموال سرقتی

در حالی که بررسی‌ها نشان می‌داد همه متهمان سابقه‌دار و حرفه‌ای هستند، تعدادی از آنها ادعا می‌کردند که سابقه ندارند و فقط عاملان اصلی سابقه دار حرفه‌ای هستند و طراح نقشه بوده‌اند. یکی از متهمان می‌گفت: اموال سرقتی را به خنده متهم اصلی منتقل کردیم و در اتاق خواب همه اموال را پهن کردیم. با دیدن این همه اموال سرقتی قند در دلمان آب می‌شد و برای خراج کردن آن نقشه‌های زیادی داشتیم. ما همه اموال سرقتی را از اسکناس‌های خارجی گرفته تا سکه‌ها، طلا و جواهرات در داخل خانه پهن کردیم و از آنها عکس گرفتیم، اما فکر نمی‌کردیم به این زودی روزهایی‌مان به کابوس و حسرتناک تبدیل شود. تحقیقات از متهمان برای برپلا شدن رزوایی پنهان این حادثه ادامه دار.

کشف بزرگ‌ترین سرقت بانک در کم‌ترین زمان

طریق به مالباخته‌ها بازگردانده می‌شود. رئیس پلیس تهران در مورد چگونگی سرقت هم گفت یکی از مشکلات همه دستگاه‌ها این است که به مسائل ایمنی و امنیتی توجه ندارند که در مورد این بانک هم وجود داشت. اینکه به جهت رعایت نشدن ابتدایی‌ترین اصول امنیتی سارقان بتوانند از در پارکینگ وارد بانک شوند یا در ایام تعطیل بانک نگهبان را مرخص کرده باشند، سبب بروز این مسئله شده است. در یک مرکز ملی که روزانه میلیاردها عملیات بانکی صورت می‌گیرد و یک هزار صندوق امانات دارد، نیاز به نگهبان ویژه دارد و باید برای مسائل ایمنی و عملیاتی هزینه کنند. سردار رحیمی با بیان اینکه سارقان بیش از ۱۲ ساعت در بانک بودند، اضافه کرد: بانک‌ها مکلف هستند که مسائل ایمنی را رعایت کنند.

رئیس پلیس تهران در خصوص اینکه از عوامل داخل بانک کسی در این سرقت دست داشته است یا خیر هم گفت که از عوامل بانک هیچ دخالت مستقیمی در این سرقت تاکنون محرز نشده است. وی در مورد اینکه آیا اسناد امنیتی در بانک بوده است، گفت که اصلاً سند امنیتی نبوده است.

و سیستم‌های امنیتی آن نقص دارد به عنوان دومین بانک انتخاب و نقشه خود را عملی می‌کنند. در بررسی‌های تخصصی، مأموران پلیس پس از ۴۸ ساعت تلاش بی‌وقفه و نداشتن هیچ سرخشی از متهمان به ردیای سارق حرفه‌ای و سابقه‌داری به نام رضا در سرقت ناکام از صندوق امانات بانک تجارت و صندوق امانات بانک ملی رسیدند که حکایت از آن داشت وی نقشه سرقت را طراحی و همراه همدستانش اجرا کرده است.

سارق ۶۰۰ میلیون تومانی
مأموران پلیس در بررسی پرونده‌های متهمان سابقه‌دار به پرونده رضا و دو برادرش رسیدند که علاوه بر سرقت‌های متعدد منزل، سرقت از بانک هم در پرونده‌شان ثبت شده بود. متهم چند سال قبل با همدستی یکی از برادرانش و چند همدست دیگرش از بانکی در شهرستان قائمشهر ۶۰۰ میلیون تومان سرقت می‌کنند.

سیاسی کاری با امنیتی گردن موضوعی اجتماعی

موضوعی امنیتی و پلیس ۴۸ ساعت بعد از وقوع جرم توانست سارقان صندوق امانات بانک ملی را دستگیر کند.

پروژه امنیتی سازی

عباس عبدی، روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر سیاسی از شایعه‌برانگان امنیتی بودن ماجرا بود که نوشت: «زندگی از بانک ملی دانشگاه، کار در‌های معمولی نیست. برایش احتمالات غیرمنتظره‌ای باید در نظر گرفت. بیش از آنکه دزدی با هدف کسب پول و طلا باشد امنیت را نشانه رفته است. مثل یک ثرو به آن نگاه کنید و نه یک سرقت. اگر سرقت معمولی باشد فوری دستگیر خواهند شد.» وی در مصاحبه‌ای ضمن رد توانایی سارقان داخلی برای طراحی چنین سرقتی در مصاحبه‌ای گفته بود: «طراحی و هدایت این سرقت را از خارج از کشور نامحتمل نمی‌دانم. حتی این احتمال هم وجود دارد که کل این عملیات، اهدافی غیر از سرقت را مدنظر داشته باشد. این احتمال را نادیده نگیرید که قطع دوربین‌های شهرداری هم به این مسئله مربوط باشد.»

دستگیری سارقان پابانی بر پروژه امنیتی سازی
حالا سردار رحیمی، رئیس پلیس تهران بزرگ از دستگیری عوامل اصلی سرقت از صندوق‌های امانات بانک ملی خبر داد تا پابانی بر پروژه امنیتی‌سازی سرقت صندوق امانات بانک ملی باشد. سکوت این جریان نشان می‌دهد ظاهراً کشف بزرگ پلیس به مذاقشان خوش نیامده است.

سردار حسین رحیمی، رئیس پلیس پایتخت در نشست خبری روز گذشته گفت که ما در ساعات‌های اولیه دوشنبه ۱۶ خرداد از سرقت با خبر شدیم و با تشکیل چندین تیم ویژه از مجرب‌ترین و توانمندترین کار آگاهان پلیس آگاهی تهران طرح عملیاتی را برای کشف جرم آغاز کردیم و کمتر از ۴۸ ساعت از وقوع سرقت، تقریباً تمام سارقان و مرتبطان آنها که بخشی در داخل کشور و بخشی از آنها هم به خارج از کشور متواری شده بودند، دستگیر شدند و بخش اعظمی از اموال مسروقه هم کشف شد. وی ادامه داد: هم‌جرمانی که خارج از کشور دستگیر شده‌اند هم با هماهنگی پلیس اینترنتل در حال تحویل هستند.

سردار رحیمی در مورد میزان اموال سرقت شده هم گفت که این اموال در جاهای مختلف و در دست افراد مختلف بود که جزئیات مقدار آنها اعلام می‌شود. رئیس پلیس تهران بیان اینکه تخصص این گروه، سرقت بانک بوده‌است، ادامه داد: این گروه پیش از این هم در تهران و هم برخی شهرستان‌ها مرتکب سرقت شده‌بودند. وی ادامه داد: اموال کشف شده در اختیار بانک مرکزی قرار می‌گیرد و از این

سارقان حرفه‌ای همدست نیستند، اما در نگهداری و عمل به هشدارهای پلیسی سهل‌انگاری کرده‌اند، چون قبل از آن حادثه مأموران پلیس پیشگیری به رئیس بانک اعلام کرده‌بودند که سیستم‌های امنیتی و هشدارکی بانک نقص دارد، اما رئیس بانک به توصیه‌های پلیس توجه نکرده بود. به همین خاطر مأموران پلیس به دستور بازپرس پرونده رئیس بانک ملی و یکی از همکارانش را به آنها سهل‌انگاری و عمل نکردن به دستورات پلیس بازداشت کردند.

ردپای سارقان

باهدست آمدن این اطلاعات مأموران پلیس تحقیقات فنی و تخصصی خود را ادامه دادند و دریافتند سارقان حرفه‌ای نقشه سرقت از صندوق امانات بانک را از ماه‌ها قبل طراحی می‌کنند و پس از اینکه در بانک تجارت موفق به اجرای آن نمی‌شوند، بانک ملی شعبه دانشگاه را که نگهبان ندارد

غلامرضا مسکنی

اعضای شبکه سرقت که موفق شده بودند کورد بزرگ‌ترین سرقت را با دستبرد به صندوق امانات بانک ملی ایران به نام خود ثبت کنند ۴۸ ساعت بعد از ارتکاب جرم، یک به یک بازداشت شدند. بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد اعضای اصلی باند از مجرمان متخصصی در سرقت بانک‌ها هستند که با سپردن وثیقه آزاد شده و نقشه بزرگ‌ترین سرقت را طراحی و اجرا کرده بودند!

به گزارش جوان، صبح روز دوشنبه ۱۶ خردادماه کارکنان بانک ملی شعبه دانشگاه تهران در خیابان انقلاب به مأموران پلیس تهران گزارش دادند، سارقانی در تعطیلات چند روزه قبل به تعداد زیادی از صندوق‌های امانات مردمی در زیر زمین بانک دستبرد زده و صدها میلیارد تومان اموال مردم را سرقت کرده‌اند.

با اعلام این خبر تیم‌های زنده‌ای از مأموران پلیس آگاهی به دستور بازپرس دادسرای ویژه سرقت وارد عمل شدند.

ورود سارقان از دیوار بانک

بررسی‌های پلیسی نشان داد بانک ملی از چند ماه قبل با وجود اینکه بیش از هزار صندوق امانات دارد و صدها میلیارد تومان اموال مردم را نگهداری می‌کند، هیچ نگهبانی نداشته و سیستم امنیتی و حفاظتی آن هم دچار نقص بوده و سارقان حرفه‌ای با آگاهی از این موضوع باامداد روز جمعه ۱۳ خرداد با موتور سیکلت و خودروی پلاک سرقتی به نزدیکی بانک می‌روند و در حالی که نقاب به صورت دارند از روی در پارکینگ وارد محوطه بانک می‌شوند و پس از غیر فعال کردند آژیر و سیستم حفاظتی و کندن دوربین‌های مدار بسته دست به سرقت بزرگ می‌زنند.

۲۰ ساعت زمان برای سرقت بزرگ

همچنین مشخص شد چهار سارق حرفه‌ای از باند سارقان با امکانات ویژه و دست‌تگاه هوا و برش حدود ۲۰ ساعت در زیر زمین بانک تلاش می‌کنند و پس از تخریب تعداد زیادی از صندوق‌های امانات محتویات ۱۶۸ صندوق را که پر از اسکناس‌های خارجی، طلا، جواهرات و سکه‌های طلا بوده است، سرقت می‌کنند و به راحتی از آنجا خارج می‌شوند.

سرقت ناکام هشابه

کار آگاهان زنده پلیس آگاهی در نخستین گام، سرقت صندوق امانات بانک ملی شعبه دانشگاه را با سرقت ناکام سارقان از صندوق امانات بانک تجارت شعبه بهار مورد ارزیابی قرار دادند و مشخص شد شیوه و شگرد سارقان در دو سرقت یکی بوده است، اما سارقان در سرقت از صندوق‌های امانات بانک تجارت به خاطر سیستم امنیتی بهتر، موفق به سرقت نمی‌شوند. در آن سرقت سارقان با امکانات ویژه وارد بانک می‌شوند و با وجود از کار انداختن سیستم هشدار و آژیر آن و تخریب در مخزن محل نگهداری صندوق‌های امانات مردمی، به خاطر موارد امنیتی بیشتر موفق به سرقت نمی‌شوند.

مأموران در بررسی‌های فنی متوجه شدند دوربین‌های مدار بسته بانک تجارت به خاطر دستکاری متهمان حرفه‌ای تصویر مبهمی از سارقان ضبط کرده است که قابل شناسایی نیستند.

بازداشت رئیس بانک و همکارش

تحقیقات پلیسی حکایت از آن داشت که کارکنان و مسئولان بانک با

